

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖJEN TOTEUTTAMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA ARVIOINTITOIMIKUNTAAN:				
TUTKINTO: Hiusalan perustutkinto			AMMATTIOPISTO(T): Nivalan ammattiopisto	
OSAAMISALA: Hiusalan osaamisala, parturi-kampaaja				
Tutkinnon osan-/ osien nimi, jota ao- näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelmat koskevat: Kokouspvm: 18.5.2015				
	TO=työpaikka, O= Oppilaitos			t= työelämän edustaja o=opettaja yhd= em yhdessä
	1.vuosi	2. vuosi	3. vuosi	Arvioija
Pakollinen tutkinnon osa				
• Hiuksen leikkaaminen ja partakäsittelyt, 35 osp	T/O			o/yhd
• Kampaukset ja ehostus, 20 osp		T/O		o/yhd
• Värjäyskäsittelyt, 30 osp			T	o/yhd
• Permanenttikäsittelyt, 15 osp		T/O		o/yhd
• Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta, 20 osp		T		o/yhd
Valinnaiset tutkinnon osat				
• Hiuksen hoito- ja muotoilukokonaisuudet, 15 osp			O/T	o/yhd
Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta				
Kauneudenhoitoalan perustutkinto				
• Ehostus, 10–15 osp			O/T	o/yhd
Paikallisesti tarjottava tutkinnon osa				
• Parturityö, 10–15 osp			O/T	o/yhd
Kokouspvm:				

 OPS-vastaavan yhteystiedot: Oili Kiviranta, oili.kiviranta@jedu.fi, p. 040 142 8690

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Hiusalan perustutkinnon **Hiusten leikkaaminen ja partakäsittelyt 35 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Näyttö muodostuu kokonäytöstä, joka toteutetaan noin neljän päivän aikana. Opiskelija osoittaa hiusten leikkaamisen ja partakäsittelyjen ammattitaitonsa tekemällä asiakkaille hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyjä, hiusten leikkauksia sekä partakäsittelyjä asiakkaalle soveltuvasti, monipuolisilla tekniikoilla ja perustellen valintojaan. Työt tehdään asiakaspalvelutilanteessa parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään niin laajasti, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia (esimerkiksi hiustenleikkauksia sekä mies että naisasiakkaalle sekä vähintään yksi partakäsittely ja hoitokäsittely)

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyjä, hiusten leikkauksia sekä partakäsittelyjä asiakkaille.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Parturi-kampaamo tai muu mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaava ympäristö

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päyttävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustaja(t)
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA			
Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.			
ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn suunnittelu	suunnittelee hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn	suunnittelee hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn asiakkaan tarpeiden mukaisesti	suunnittelee hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn itsenäisesti ja asiakkaan tarpeiden mukaisesti
Hiusten leikkaus- ja partakäsittelyn suunnittelu	tekee toteuttamiskelpoisia hiusten leikkaus- ja partakäsittelysuunnitelmia ja noudattaa työohjeita	tunnistaa erilaisten hiusten leikkauksien ja partakäsittelyjen mahdollisuudet ja ottaa huomioon asiakkaan toiveita	ottaa suunnittelussaan huomioon hiusten ja partakäsittelyjen sekä muodin tarjoamat mahdollisuudet suhteessa asiakkaan toiveisiin ja tyyliin
Hiusten peseminen	pesee hiukset työn vaatimalla tavalla	pesee hiukset asiakkaan tarpeen mukaisesti	pesee hiukset asiakkaan tarpeen mukaisesti ja tuotetuntemustaan hyödyntäen
Hiusten ja hiuspohjan hoitaminen	hoitaa hiukset ja hiuspohjan työsuunnitelman mukaan	hoitaa hiukset ja hiuspohjan tuotetuntemustaan hyödyntäen ja edeten sujuvasti työvaiheesta toiseen	hoitaa hiukset ja hiuspohjan asiakkaan tarpeiden mukaisesti ja itsenäisesti sekä perustelee tuote- ja laitevalinnat
Hiuspohjan hieronnan hallinta	hieroo hiuspohjaa	valitsee sopivan hierontatekniikan hoitokäsittelyn perusteella ja asiakkaan hoitotarpeen mukaan	soveltaa oppimiaan hierontatekniikoita asiakkaan hoitotarpeen mukaan
Hiusten leikkaaminen	leikkaa hiukset myyntikelpoisesti käyttäen perusrakenteita (ehjä ja porrastettu rakenne, tasamittainen ja lisääntyvä kerrostus sekä saksikampatekniikka) ja noudattaa työohjeita	leikkaa hiukset suunnitelman mukaisesti käyttäen perusrakenteita tai niiden yhdistelmiä	leikkaa hiukset suunnitelman mukaan ja asiakkaalle soveltuvasti ja perustelee valintojaan, käyttää monipuolisia tekniikoita
Hiusten kuivaaminen ja viimeistely	muotoonkuivaa ja viimeistelee hiukset	kuivaa hiukset muotoon käyttäen tarvittavia muotoilutuotteita	kuivaa hiukset muotoon käyttäen muotoilu- ja viimeistelytuotteita sekä perustelee valintojaan
Parran muotoileminen ja parranajo	muotoilee ja ajaa parran ohjattuna	muotoilee ja ajaa parran työsuunnitelman mukaisesti ja omatoimisesti	muotoilee ja ajaa parran itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti ja perustelee hänelle valintojaan
Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen	palvelee asiakasta ystävällisesti ja ohjaa asiakasta kotihoitotuotteiden käytössä	esittelee asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaan	myy asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaan ja suosittelee lisäpalveluja
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	suhtautuu myönteisesti työturvallisuuteen, välttää riskejä ja ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta ja toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomion turvallisuus- ja terveysnäkökohdat,

	ylläpitää asiakkaan sekä työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa	ylläpitää asiakkaan sekä työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta	asiakkaan ja työympäristön turvallisuuden sekä soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa
Itsearviointi ja ajan käyttö	arvioi leikkauksen ja partakäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään, noudattaa yleensä käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi leikkauksen ja partakäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään lähes realistisesti ja oma-aloitteisesti, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi leikkauksen ja partakäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään realistisesti ja perustellen suhteessa suunnitelmaan, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa, kehittää työskentelytapojaan.
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Leikkaus- tai parranajotekniikoiden hallinta	valitsee leikkauksessa /partakäsittelyssä käytettävät perustekniikat ja/tai ohennusmenetelmät ohjattuna	toteuttaa leikkauksen/partakäsittelyn työhön sopivalla leikkaus-, ohennus- tai ajotekniikalla	toteuttaa leikkauksia/ partakäsittelyjä monipuolisilla ja asiakkaalle soveltuvilla tekniikoilla ja perustelee valintojaan
Työvälineiden käytön hallinta	käyttää hoitokäsittelyissä/leikkauksessa/partakäsittelyssä tarvittavia tavallisimpia välineitä	valitsee hoitokäsittelyyn/leikkauksen/partakäsittelyyn sopivat työvälineet ja käyttää niitä	käyttää hoitokäsittelyn/leikkauksen/partakäsittelyn lopputuloksen kannalta perusteltuja työvälineitä
Tuotteiden käytön hallinta	valitsee ja käyttää hoitokäsittelyssä/leikkauksessa/partakäsittelyssä tarvittavia tuotteita, selvittää tuotteiden sopivuuden asiakkaalle ohjeen mukaan	valitsee ja käyttää hoitokäsittelyssä/leikkauksessa/partakäsittelyssä tarvittavia tuotteita, selvittää tuotteiden sopivuuden asiakkaalle	valitsee ja käyttää monipuolisesti ja asiakkaalle soveltuvasti hoitokäsittelyssä/leikkauksessa/partakäsittelyssä tarvittavia tuotteita, perustelee käytön edut sekä sopivuuden asiakkaalle
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työyhteisössään huomioon työyhteisön muut jäsenet.	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Hiusten ja hiuspohjan laadun ja kunnon määrittely	määrittelee hiusten ja hiuspohjan kunnon ja laadun sekä tunnistaa ne hiuspohjan muutokset, jotka vaativat muun asiantuntijan hoitoa	määrittelee asiakkaan hiusten ja hiuspohjan laadun ja kunnon sekä ohjaa asiakkaan tarvittaessa muun asiantuntijan hoitoon	määrittelee itsenäisesti asiakkaan hiusten ja hiuspohjan laadun ja kunnon sekä eri hoitomahdollisuudet ja selvittää mahdolliset ongelmien syyt asiakkaan kanssa ja ohjaa hänet tarvittaessa asiantuntijan hoitoon
Hiuksen rakenteen ja kasvuvaiheiden huomioon ottaminen	ottaa hiuksen rakenteen ja kasvuvaiheet huomioon hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyssä	hankkii ja hyödyntää omatoimisesti tietoa hiuksen rakenteesta ja kasvuvaiheista hoidon suunnittelussa ja työskentelyssä	hallitsee hiuksen rakenteen ja kasvuvaiheiden tietoperustan ja soveltaa monipuolisesti tietoaan hoitokäsittelyissä
Tuotteiden tunteminen ja niiden vaikutuksen huomioon ottaminen hiusten ja hiuspohjan hoidossa	ottaa tavallisimpien hoitotuotteiden toimintaperiaatteita huomioon hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyssä	ottaa hoitotuotteiden toimintaperiaatteet ja niiden yleisimmät ainesosat huomioon hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyissä	perustelee valitsemansa hoitotuotteet ottaen huomioon asiakkaan hiusten ja hiuspohjan hoitotarpeet sekä mahdolliset allergiat, tuotteiden vaikuttavat ainesosat ja niiden toimintaperiaatteet
Leikkausten ja partakäsittelyjen ammattikäsitteiden hallinta	käyttää ohjeen mukaan ammattikäsitteitä työn suunnittelussa	ilmaisee suunnittelemansa leikkauksen/partakäsittelyn ammattikäsittein	ilmaisee suunnittelemansa työn käyttäen sujuvasti ammattikäsitteitä

Asiakkaan tyylin tukeminen, muoto-opin ja muodin huomioon ottaminen	käyttää asiakkaan tyyliin liittyvää tietoa ohjeen mukaan, osoittaa kiinnostusta muotiin	hankkii ja soveltaa tyyliin ja muotoon liittyviä tietoja hiusten leikkauksissa/ partakäsittelyissä ja valitsee leikkaus-/partakäsittelymallin asiakkaalle soveltuvasti, tulkitsee ja toteuttaa ajankohtaista muotia	perustelee leikkaus-/partakäsittelymallien valintaan johtaneita päätöksiä asiakkaan persoonallisten ominaisuuksien ja muoto-opillisten seikkojen perusteella, soveltaa perustellusti vallitsevaa muotia ottaen huomioon asiakkaan toiveet
Ravinnon ja terveellisten elintapojen vaikutusten huomioon ottaminen hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin	ottaa ohjattuna huomioon ravinnon ja terveellisten elintapojen vaikutukset hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin	ottaa huomioon ravinnon ja terveellisten elintapojen vaikutukset hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin	soveltaa hoitotilanteessa tietoutta ravinnon ja terveellisten elintapojen vaikutuksesta hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin
Tiedon hankinta	hankkii työskentelynsä tueksi tietoa tavallisimmista hiusalan tietolähteistä ja pystyy hyödyntämään sitä ohjeen mukaan, hakee ohjeen mukaan tietoa tuotteiden mahdollisista haitallisista vaikutuksista	hankkii tietoa eri tietolähteistä työskentelynsä tueksi ja hyödyntää sitä, hakee tietoa ja tuntee tuotteiden mahdollisia haitallisia vaikutuksia	hankkii työskentelynsä tueksi itsenäisesti tietoa ammatti- ja muotilehdistä ja sähköisistä viestimistä ja soveltaa sitä työskentelynsä asiakkaan toiveiden mukaisesti, selvittää itsenäisesti käytettävien tuotteiden mahdollisia haittavaikutuksia
	tunnistaa, arvioi ja esittelee ohjattuna keskeisen ammatillisen osaamisensa ja ammatilliset vahvuutensa	tunnistaa, arvioi ja esittelee suunnitelmallisesti sekä loogisesti keskeisen ammatillisen osaamisensa ja ammatilliset vahvuutensa	tunnistaa, arvioi ja esittelee suunnitelmallisesti, loogisesti, persoonallisesti ja luovasti keskeisen ammatillisen osaamisensa ja ammatilliset vahvuutensa
Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa Alakohtainen kielitaidon hallinta suomenkielisillä	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä	palvelee asiakkaita suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti ruotsin kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa Alakohtainen kielitaidon hallinta ruotsinkielisillä	palvelee asiakkaita ruotsin kielellä, hoitaa palvelutilanteen suomen kielellä ja selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä vieraalla kielellä	palvelee asiakkaita ruotsin kielellä, hoitaa palvelutilanteen joustavasti suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen yhdellä vieraalla kielellä	palvelee asiakkaita ruotsin ja suomen kielellä ja hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä vieraalla kielellä
Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa Alakohtainen kielitaidon hallinta muunkielisillä	hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä selviytyy auttavasti palvelutilanteesta yhdellä muulla kielellä	hoitaa palvelutilanteen suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä vieraalla kielellä ja selviytyy auttavasti toisella kotimaisella kielellä	palvelee asiakkaita suomen tai ruotsin kielellä, hoitaa palvelutilanteen joustavasti toisella kotimaisella kielellä ja yhdellä vieraalla kielellä
Kielitaidon hyödyntäminen asiakaspalvelussa Alakohtainen kielitaidon hallinta vieraskielisessä koulutuksessa	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä auttaa palvelutilanteessa asiakkaan eteenpäin yhdellä muulla kielellä	hoitaa palvelutilanteen koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä yhdellä muulla kielellä	palvelee asiakkaita koulutuskielen lisäksi suomen tai ruotsin kielellä sekä hoitaa palvelutilanteen joustavasti yhdellä muulla kielellä
Estetiikan ja kestävän kehityksen huomioon ottaminen työssä	työskentelee ohjatusti alan esteettisten periaatteiden mukaisesti (esim. työympäristön viihtyisyys tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavat tekijät)	työskentelee alan esteettisten periaatteiden, esim. työympäristön viihtyisyyden tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden mukaisesti	hyödyntää monipuolisesti työssään alan esteettisiä periaatteita, toimii esim. työympäristön viihtyisyyden tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden edistämiseksi

	noudattaa ohjatusti ammatissa vaadittavia kestävän kehityksen mukaisia työ- ja toimintatapoja.	noudattaa alalla vaadittavia kestävän kehityksen mukaisia työ- ja toimintatapoja.	noudattaa itsenäisesti alalla vaadittavia kestävän kehityksen mukaisia työ- ja toimintatapoja ja tuo esille kehittämistarpeita.
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	hankkii tietoa ja suunnittelee ja arvioi omaa työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	hankkii tietoa, suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa, on halukas oppimaan uutta, toimii saamansa palautteen mukaisesti, selviytyy muuttuvista ja valintatilanteista oma-aloitteisesti	toimii oma-aloitteisesti tiedonhakijana, suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arvioitaan, oppii mielellään uutta, toimii erilaisissa tilanteissa itsenäisesti ja käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja, etsii mahdollisuuksia kehittymiselleen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan omassa oppimis- ja työyhteisössään, tekee vastuullaan olevat tehtävät, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta, pystyy toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä ja pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. oppimis- ja työyhteisössään) tilanteen vaatimalla tavalla, tekee vastuullaan olevat tehtävät huolellisesti ja ryhmän jäsenenä, toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä	ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja, toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa ja työryhmän jäsenenä, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan vaiheen työntekijän
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, työpaikan sopimuksia ja säädöksiä ja aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	toimii opiskelu- ja työyhteisön arvojen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden, sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille, käyttää turvallisesti ohjeen mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä, työskentelee pääsääntöisesti ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja työympäristön turvallisuuden, varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden, työskentelee ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja työympäristön turvallisuuden, tunnistaa ja tiedottaa havaitsemistaan vaaroista ja riskeistä, käyttää turvallisista, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Hiusalan perustutkinnon **Kampaukset ja ehostus 20 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattiosaamisen näyttö muodostuu kokonäytöstä joka suoritetaan noin kolmen päivän aikana. Opiskelija osoittaa kampaamisen ja ehostamisen ammattitaitonsa suunnittelemalla ja toteuttamalla asiakkaille vähintään kolme kampausta eripituisiin hiuksiin (lyhyt, puolipitkä ja pitkä) käyttäen erilaisia soveltuvia työvälineitä ja monipuolisia tekniikoita (föön- ja rautatekniikalla sekä rulla-, sormikihara- tai painotekniikalla), kiinnittämällä kampaukseen koristeen tai hiuslisän tai valkin sekä suunnittelemalla ja toteuttamalla päivä- ja juhlaehostuksen. Työt tehdään asiakaspalvelutilanteessa parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään niin laajasti, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Juhla- ja päiväkampauksia sekä ehostuksia asiakkaille

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Parturi-kampaamo tai muu mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaava ympäristö

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päyttävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustaja(t)
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA			
Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.			
ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Kampauksen ja ehostuksen suunnitteleminen	tekee toteuttamiskelpoisia kamppaus- ja ehostussuunnitelmia ja noudattaa työohjeita	tunnistaa erilaisten kamppauksien ja ehostusten mahdollisuudet ja ottaa huomioon asiakkaan toiveita	ottaa huomioon hiusten ja muodin tarjoamat mahdollisuudet suhteessa asiakkaan toiveisiin ja tyyliin
Hiusten peseminen	pesee hiukset työn vaatimalla tavalla	pesee hiukset työn vaatimalla tavalla ja ottaen huomioon asiakkaan hiusten laadun	pesee hiukset työn vaatimalla tavalla ja ottaen huomioon asiakkaan hiusten laadun ja hyödyntäen tuotetuntemustaan
Kampauksen toteuttaminen	toteuttaa kamppauksen suunnitelman mukaisesti	luonnostelee, tekee pohjatyön ja muotoonkamppaa hiukset asiakkaalle soveltuvasti	toteuttaa kamppauksia luovasti, monipuolisesti ja asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Kampauksen viimeisteleminen	viimeistelee kamppauksen suunnitelman mukaisesti	viimeistelee kamppauksen asiakkaalle soveltuvasti	viimeistelee kamppauksen monipuolisesti ja asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Ehostus	toteuttaa ehostuksen (päivä- ja juhlaehostuksen) suunnitelman mukaan	toteuttaa ehostuksen asiakkaalle soveltuvasti ja tavallisimpia tekniikoita hyödyntäen	toteuttaa ehostuksen monipuolisilla tekniikoilla luovasti ja asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen	palvelee asiakasta ystävällisesti ja ohjaa häntä kotihoitotuotteiden käytössä	esittelee asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeiden mukaisesti	myy asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä ja suosittelee lisäpalveluja
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	suhtautuu myönteisesti turvalliseen toimintaan ja välttää riskejä työssään, ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomion turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä soveltaa oppimaansa ylläpitävissäkin tilanteissa
Itsearviointi ja ajan käyttö	arvioi kamppauksen ja ehostuksen lopputulosta ja omaa työtään, noudattaa yleensä käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi kamppauksen ja ehostuksen lopputulosta ja omaa työtään lähes realistisesti ja oma-aloitteisesti, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi kamppauksen ja ehostuksen lopputulosta ja omaa työtään realistisesti ja perustellen suhteessa suunnitelmaan, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa, kehittää työskentelytapojaan.
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Kamppaustekniikoiden hallinta	toteuttaa kamppauksia eripituisiin hiuksiin käyttäen perustekniikoita ohjeen mukaan (rullilla, föönillä, sormikiharoilla, painamalla ja raudoilla)	toteuttaa kamppauksia eripituisiin hiuksiin soveltuvilla tekniikoilla	toteuttaa kamppauksia eripituisiin hiuksiin monipuolisilla ja soveltuvilla tekniikoilla sekä perustelee valintojaan

Työvälineiden käytön hallinta	käyttää kampauksissa ja ehostuksissa tavallisimpia työvälineitä ohjeen mukaan	valitsee kampauksiin ja ehostuksiin sopivat työvälineet ja käyttää niitä	käyttää kampauksiin ja ehostuksiin monipuolisia ja lopputuloksen kannalta perusteltuja työvälineitä
Koristeen, hiuslisän tai valkin kiinnittäminen	kiinnittää hiuksiin koristeen tai hiuslisän tai valkin tukevasti ohjeen mukaan	kiinnittää hiuksiin koristeen tai hiuslisän tai valkin tukevasti ja asiakkaalle soveltuvasti	kiinnittää hiuksiin koristeen tai hiuslisän tai valkin tukevasti, huomaamattomasti ja asiakkaalle soveltuvasti
Tuotteiden käytön hallinta	käyttää kampauksissa muotoilu- ja viimeistelytuotteita ja ehostukseen sopivia tuotteita ja valitsee niitä ohjeen mukaan	käyttää kampauksissa sopivia muotoilu- ja viimeistelytuotteita ja ehostukseen sopivia tuotteita	käyttää kampauksissa monipuolisesti ja asiakkaalle soveltuvasti muotoilu- ja viimeistelytuotteita, perustelee asiakkaalle kampaamista helpottavien ja tukevien tuotteiden käytön edut, käyttää ehostuksessa monipuolisesti asiakkaalle soveltuvia tuotteita, ottaa huomioon mahdolliset asiakkaan allergiat
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työyhteisössään huomioon työyhteisön muut jäsenet.	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Asiakkaan tyylin tukeminen ja muoto-opin hyödyntäminen	käyttää asiakkaan tyylin tukemiseen ja muoto-oppiin liittyvää tietoa hiusten kampauksissa	käyttää tyyliin ja muotoon liittyviä tietoja hiusten kampauksissa ja valitsee kampaussmallin asiakkaalle soveltuvasti	perustelee kampaussmallien valintaan johtaneita päätöksiä tyylin ja muoto-opillisten seikkojen pohjalta
Muodin huomioon ottaminen	hyödyntää hiusmuotia kampauksia tehdessään	tulkitsee ja toteuttaa hiusmuotia asiakkaan kampauksessa	soveltaa perustellusti hiusmuotia ottaen huomioon asiakkaan toiveet
Kampausten ammattikäsitteiden hallinta	käyttää ohjatusti työssään ammattikäsitteitä	käyttää ammattikäsitteitä työssään	käyttää työssään ammattikäsitteitä tilanteeseen sopivasti ja sujuvasti
Tiedon hankinta	hankkii työskentelynsä tueksi tietoa tavallisimmista alan tietolähteistä ja pystyy hyödyntämään sitä ohjeen mukaan	hankkii työskentelynsä tueksi tietoa eri ammatti- ja muotilehdistä sekä sähköisistä viestimistä ja hyödyntää sitä	hankkii itsenäisesti ja monipuolisesti työskentelynsä tueksi tietoa ammatti- ja muotilehdistä sekä sähköisistä viestimistä sekä soveltaa sitä työskentelynsä asiakkaalle soveltuvasti
	työskentelee ohjatusti alan esteettisten periaatteiden (esim. työympäristön viihtyisyyden tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden) mukaisesti	työskentelee alan esteettisten periaatteiden (esim. työympäristön viihtyisyyden tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden) mukaisesti	hyödyntää monipuolisesti työssään alan esteettisiä periaatteita, esim. toimii työympäristön viihtyisyyteen tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden edistämiseksi
	noudattaa alalla vaadittavien kestävän kehityksen ohjeita ja toimintatapoja.	noudattaa oma-aloitteisesti alalla vaadittavien kestävän kehityksen ohjeita ja toimintatapoja.	noudattaa itsenäisesti alalla vaadittavien kestävän kehityksen ohjeita ja tuo esille kehittämistarpeita.
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	hankkii tietoa ja suunnittelee ja arvioi omaa työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	hankkii tietoa, suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa, haluaa oppia uutta, toimii palautteen mukaisesti, selviytyy muuttuvista ja	toimii oma-aloitteisesti tiedonhankijana, suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arvioitaan, oppii mielellään uutta, toimii

		valintatilanteista oma-aloitteisesti	erilaisissa tilanteissa itsenäisesti ja käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja, etsii mahdollisuuksia kehitymiselleen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toiminnassaan, tekee vastuullaan olevat tehtävät ohjeen mukaan, pystyy toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. oppimistilanteissa, työyhteisössä ja asiakaspalvelussa) tilanteen vaatimalla tavalla, tekee vastuullaan olevat tehtävät huolellisesti ja toimii ryhmän jäsenenä, toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa	ilmaisee selkeästi tavoitteen ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja, toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan työvaiheen ja työntekijät
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	toimii opiskelu- ja työyhteisön arvojen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille, käyttää turvallisesti ohjeen mukaan työvälineitä, työmenetelmiä ja suojaimia, työskentelee pääsääntöisesti ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, varmistaa työvälineiden, tuotteiden ja materiaalin turvallisuuden, työskentelee ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, tunnistaa vaaroja ja riskejä ja tiedottaa havaitsemistaan vaaroista ja riskeistä, käyttää turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Hiusalan perustutkinnon **Värjäyskäsittelyt 30 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattiosaamisen näyttö muodostuu kokonäytöstä, joka suoritetaan noin neljän päivän aikana. Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa värjäämällä monipuolisilla, perustelluilla tekniikoilla asiakkaiden hiuksia sekä ripsiä ja kulmia parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään niin laajasti, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia (vähintään yksi harmaiden hiusten värjäys, hiusten monisävyvärjäys, yksi vaalennus tai värinpoisto sekä ripsien ja kulmien kestovärjäys asiakkaalle) Useampia työkokonaisuuksia voidaan tehdä samalle asiakkaalle.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Hiusten sekä ripsien ja kulmien värjäyksiä asiakkaille

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Parturi-kampaamo tai muu mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaava ympäristö

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustaja(t)
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA			
Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.			
ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Värjäyskäsittelyn suunnitteleminen	suunnittelee värjäyskäsittelyn ohjeen mukaan ja ottaa huomioon värjäyksessä tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet	suunnittelee itsenäisesti värjäyskäsittelyn ja ottaa huomioon suunnittelussaan asiakkaan tyyliin liittyviä tekijöitä ja värjäyksessä tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet	suunnittelee itsenäisesti yksilöllisen värjäyskäsittelyn, ottaa huomioon värjäyksessä tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet ja perustelee valintojaan
	ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan kunnon ohjattuna valitessaan tuotteita värjäyskäsittelyä varten	ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan kunnon valitessaan tuotteita värjäyskäsittelyä varten	ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan kunnon sekä mahdolliset asiakkaan allergiat valitessaan tuotteita värjäyskäsittelyä varten
Värjäyskäsittelyn toteuttaminen	värjää hiukset ja/tai parran suunnitelman mukaisesti, kysyy asiakkaan toiveita	värjää hiukset ja/tai parran suunnitelman mukaisesti monipuolisilla menetelmillä (kuten esim. raidoitus, monisävy- ja vaalennusvärjäys), ottaa huomioon asiakkaan toiveita	värjää hiukset ja/ tai parran monipuolisilla menetelmillä, tukee asiakkaan tyyliä ja ottaa huomioon tavoitteenmukaisen leikkauksen ja kampauksen
	värjää kulmakarvat ja ripset hygieenisesti ja muotoilee kulmakarvat asiakkaalle soveltuvasti	värjää kulmakarvat ja ripset siististi ja hygieenisesti ja muotoilee kulmakarvat asiakkaalle soveltuvasti	värjää kulmakarvat ja ripset ja muotoilee kulmakarvat asiakkaan kasvopiirteet huomioon ottaen ja laadukkaasti
	käyttää ohjattuna värjäyksessä tarvittavia peruslaskutoimituksia	käyttää värjäyksessä tarvittavia peruslaskutoimituksia	käyttää ja soveltaa värjäyksessä tarvittavia peruslaskutoimituksia
Hiusten peseminen	pesee hiukset työn vaatimalla tavalla	pesee hiukset ottaen huomioon värjäysmenetelmän	pesee hiukset ottaen huomioon värjäysmenetelmän ja hyödyntäen tuotetuntemustaan
Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus	palvelee asiakasta ystävällisesti ja ohjaa häntä kotihoitotuotteiden käytössä	esittelee asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaisesti	myy asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaan ja suosittelee lisäpalveluja
Terveiden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	suhtautuu myönteisesti työturvallisuuteen, välttää riskejä työssään ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta ja toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysturvallisuutta sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysturvallisuutta sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomioon turvallisuus- ja terveysturvallisuutta, asiakkaan ja työympäristön turvallisuuden sekä soveltaa oppimaansa ylläpitävissäkin tilanteissa
Itsearviointi ja ajan käyttö	arvioi värjäyskäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään, noudattaa yleensä käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi värjäyskäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään lähes realistisesti ja oma-aloitteisesti, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi värjäyskäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään realistisesti ja perustellen suhteessa suunnitelmaan, noudattaa käsittelyyn

			varattua aikaa, kehittää työskentelytapojaan.
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Värjäystekniikoiden hallinta	käyttää erilaisia värjäysmenetelmiä (värin levitys, värin poisto, erilaiset raidoitustekniikat)	hyödyntää erilaisia värjäystekniikoita ja -menetelmiä asiakkaalle soveltuvasti	soveltaa itsenäisesti erilaisia värjäystekniikoita ja -menetelmiä asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Työvälineiden/laitteiden käyttö	työskentelee värjäyksen eri työvälineillä ja käyttää laitteita ohjeen mukaan, työskentelee siististi (asiakkaan ja työntekijän suojaus)	työskentelee värjäyksen eri työvälineillä/laitteilla taitavasti, siististi ja hygieenisesti (asiakkaan ja työntekijän suojaus)	hallitsee erilaiset värjäyksen työvälineet/laitteet ja perustelee niiden käytön, työskentelee siististi ja hygieenisesti (asiakkaan ja työntekijän suojaus)
Tuotteiden käytön hallinta	valitsee ja käyttää erilaisia värjäystuotteita ohjeen mukaan	käyttää valitsemansa värjäysmenetelmän mukaisia tuotteita	hallitsee värjäykseen liittyvät tuotteet ja niiden käytön sekä perustelee valintansa
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työyhteisössään huomioon työyhteisön muut jäsenet	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä
	käyttää turvallisesti ohjeiden mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä.	varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden ennen käyttöönottoa, poistaa ja vie huoltoon vialliset työvälineet.	arvioi suojainten, työvälineiden ja työmenetelmien soveltuvuutta kyseiseen työhön.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Väriopin hyödyntäminen	ottaa työssään huomioon väriopin yleisiä periaatteita	ottaa värikäsittelyissä huomioon väriopin yleiset periaatteet	soveltaa värikäsittelyissä monipuolisesti väriopin tietoja
Ihon ja hiuksen rakenteen tietojen hyödyntäminen	tunnistaa erilaiset hiuslaadut ja hiuspohjan ongelmat ja valitsee ohjattuna hiusten ja hiuspohjan kunnon mukaisen värjäyskäsittelyn ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveydelle	valitsee oikean värjäyskäsittelyn hiusten ja hiuspohjan kunnon mukaan ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveyteen	hyödyntää ihon ja hiuksen rakenteen tietoja valitessaan värjäyskäsittelyä asiakkaalle ja pystyy perustelemaan valintansa ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveyteen
Värjäyksen kemian tietoperustan hallinta	ottaa työssään huomioon värjäyksessä käytettävien tuotteiden toimintaperiaatteet	ottaa värikäsittelyissä huomioon käytettävien tuotteiden toimintaperiaatteet	hallitsee värikäsittelyissä käytettävien tuotteiden ja vaikuttavien aineiden kemialliset tehtävät ja niiden toimintaperiaatteet ja ottaa tietoperustan huomioon työskentelyssään
	ottaa työssään huomioon tavallisimpien värjäyskäsittelyiden kemialliset reaktiot	ottaa värikäsittelyissä huomioon tavallisimpien värjäyskäsittelyiden kemialliset reaktiot ja niiden merkityksen	hallitsee erilaisten värjäysten, vaalennuksen ja värinpoiston kemialliset reaktiot ja vaikutukset hiukseen ja hiuspohjaan ja ottaa tietoperustan huomioon työskentelyssään
Hiusmuodin huomioon ottaminen	ottaa asiakkaan hiusten värjäyskäsittelyä tehdessään huomioon hiusmuotia	hyödyntää hiusmuotia ja asiakkaan toiveita	soveltaa asiakkaalle värjäyksen muotia ottaen

		asiakkaan hiuksia värjätessään	huomioon asiakkaan tyylin ja toiveet
Ammattikäsitteiden käyttö	käyttää keskeisiä ammattikäsitteitä värjäyskäsittelyn suunnittelussa	ilmaisee suunnittelemansa värjäyskäsittelyn ammattikäsittein	ilmaisee suunnitelmansa käyttäen ammattikäsitteistöä ja selittää suunnitelmansa asiakkaalle yleiskielellä
Tiedon hankinta	hankkii tietoa tavallisimmista hiusalalan tietolähteistä ja pystyy ohjattuna hyödyntämään tietoa ongelmia ratkoessaan.	hankkii tietoa eri hiusalalan ammattijulkaisuista ja hyödyntää oppimaansa ongelmanratkaisussa.	hankkii monipuolista tietoa värjäyskäsittelyistä hiusalalan eri tietolähteistä kuten koulutuksista ja julkaisuista ja soveltaa tietoa ongelmallisissa asiakastilanteissa.
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	hankkii tietoa ja suunnittelee ja arvioi omaa työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	hankkii tietoa, suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa, on halukas oppimaan uutta, toimii palautteen mukaisesti, selviytyy muuttuvista ja valintatilanteista oma-aloitteisesti	toimii oma-aloitteisesti tiedonhakijana, suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arvioitaan, oppii mielellään uutta, toimii erilaisissa tilanteissa itsenäisesti ja käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja, etsii mahdollisuuksia kehittymiselleen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toiminnassaan, tekee vastuullaan olevat tehtävät ohjeen mukaan, pystyy toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. oppimistilanteissa, työyhteisössä ja asiakaspalvelussa) tilanteen vaatimalla tavalla, tekee vastuullaan olevat tehtävät huolellisesti ja toimii ryhmän jäsenenä, toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa	ilmaisee selkeästi tavoitteen ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja, toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan työvaiheen ja työntekijät
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, työpaikan sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	toimii opiskelu- ja työyhteisön arvojen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden, sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille, käyttää turvallisesti ohjeen mukaan työvälineitä, työmenetelmiä ja suojaimia, työskentelee pääsääntöisesti ergonomisesti, tuntee terveydenhuollon palvelut	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, varmistaa työvälineiden, tuotteiden ja materiaalin turvallisuuden, työskentelee ergonomisesti	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, tunnistaa ja tiedottaa havaitsemistaan vaaroista ja riskeistä, käyttää turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian
	tunnistaa ympäristömyönteiset työ- ja toimintatavat hiusten värjäysaineiden käsittelyssä ja jätehuollossa.	toimii ympäristömyönteisesti hiusten värjäysaineiden käsittelyssä ja jätteiden käsittelyssä.	ottaa toiminnassaan huomioon kestävästä kehityksen ympäristömyönteisiä, taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia ulottuvuuksia.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Hiusalan perustutkinnon **Permanenttikäsittelyt 15 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattiosaamisen näyttö muodostuu kokonäytöstä. Näyttö suoritetaan noin kahden päivän aikana tekemällä asiakkaille kihartamis- ja suoristuskäsittelyjä eripituisiin hiuksiin käyttäen monipuolisia tekniikoita. Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa parturi-kampaamossa tai muussa mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä. Työtä tehdään niin laajasti, että ammattitaidon voidaan todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Kihartamis- ja suoristuskäsittelyjä asiakkaille

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Parturi-kampaamo tai muu mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaava ympäristö

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustaja(t)
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA			
Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.			
ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Permanenttikäsittelyn suunnittelu	suunnittelee permanenttikäsittelyn ottaen huomioon leikkaus- ja kampausrakenteen sekä permanentissa tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan kunnon ohjattuna valitessaan tuotteita permanenttikäsittelyä varten	suunnittelee permanenttikäsittelyn itsenäisesti ottaen huomioon leikkaus- ja kampausrakenteen ja asiakkaan tyyliin liittyviä tekijöitä sekä permanentissa tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan kunnon valitessaan tuotteita permanenttikäsittelyä varten	suunnittelee permanenttikäsittelyn itsenäisesti ja asiakkaan tarpeet sekä permanentissa tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet huomioon ottaen ja perustelee valintansa ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan kunnon sekä mahdolliset allergiat valitessaan tuotteita permanenttikäsittelyä varten
Permanenttikäsittelyn tekeminen	tekee permanentin tai suoristaa hiukset suunnitelman mukaisesti	tekee permanentin tai suoristaa hiukset monipuolisilla menetelmillä itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti	tekee permanentin itsenäisesti ja soveltaen asiakkaalle erilaisia kihartamisen ja suoristamisen mahdollisuuksia
	käyttää ohjattuna permanenttikäsittelyissä tarvittavia peruslaskutoimituksia	käyttää permanenttikäsittelyissä tarvittavia peruslaskutoimituksia	käyttää ja soveltaa permanenttikäsittelyissä tarvittavia peruslaskutoimituksia
Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaus	palvelee asiakasta ystävällisesti ja ohjaa asiakasta kotihoitotuotteiden käytössä	esittelee asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaisesti	myy asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaan ja suosittelee lisäpalveluja
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	suhtautuu myönteisesti työturvallisuuteen, välttää riskejä työssään ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomion turvallisuus- ja terveysnäkökohdat, asiakkaan ja työympäristön turvallisuuden sekä soveltaa oppimaansa ylläpitävissäkin tilanteissa
Itsearviointi ja ajan käyttö	arvioi hiusten permanenttikäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään, noudattaa yleensä käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi hiusten permanenttikäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään lähes realistisesti ja oma-aloitteisesti, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi hiusten permanenttikäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään realistisesti ja perustellen suhteessa suunnitelmaan, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa, kehittää työskentelytapojaan.

2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Rullaustekniikoiden hallinta	toteuttaa permanentin noudattaen rullaustekniikoista annettuja ohjeita	toteuttaa permanentin huolellisesti noudattaen rullaustekniikoista annettuja ohjeita esim. ottaen huomioon osion koon ja vetosuunnan	toteuttaa permanentin huolellisesti ja itsenäisesti esim. ottaen rullaustekniikoissa huomioon osion koon ja vetosuunnan ja perustelee valitsemansa menetelmät
	rullaa permanentteja perustekniikoilla ja -menetelmillä	hyödyntää erilaisia rullaustekniikoita ja -menetelmiä asiakkaalle soveltuvasti	soveltaa erilaisia rullaustekniikoita ja -menetelmiä itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Työvälineiden käytön hallinta	käyttää permanenttikäsittelyjen yleisimpiä työvälineitä ja valitsee oikean rullakoon ohjeen mukaan	käyttää oikeita työvälineitä ja valitsee itsenäisesti oikean kokoisen rullan suhteessa tavoitteena olevaan kiharaan	valitsee perustellen oikeat työvälineet permanenttikäsittelyjen eri työvaiheisiin ja hallitsee erilaisten rullien ja eri rullakokojen käytön ja perustelee valintansa
Tuotteiden käytön hallinta	valitsee tuotteet ja vaikutusajat permanenttikäsittelyjen eri työvaiheisiin ohjattuna	valitsee permanenttikäsittelyissä käytettävät aineet itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti	valitsee permanenttikäsittelyissä käytettävät aineet itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti perustellen valintojaan
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työyhteisössään huomioon työyhteisön muut jäsenet	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä
	käyttää turvallisesti ohjeiden mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä.	varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden ennen käyttöönottoa, poistaa ja vie huoltoon vialliset työvälineet.	arvioi suojainten, työvälineiden ja työmenetelmien soveltuvuutta kyseiseen työhön.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Ihon ja hiuksen rakenteen tietojen hyödyntäminen	määrittelee hiusten ja hiuspohjan kunnon ja valitsee ohjattuna oikeat tuotteet ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveydelle	valitsee oikeat tuotteet hiusten ja hiuspohjan kunnon mukaan ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveyteen	hyödyntää ihon ja hiuksen rakenteen tietoja valitessaan tuotteita permanenttikäsittelyyn ja perustelee valintansa ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveyteen
Permanentin kemian hallinta	ottaa työssään huomioon permanenttikäsittelyissä käytettävien tuotteiden kemialliset toimintaperiaatteet	ottaa työssään huomioon permanenttikäsittelyissä tapahtuvan kemiallisen prosessin ja sen vaikutuksen hiukseen ja ihoon	ottaa työssään huomioon permanenttikäsittelyissä tapahtuvan prosessin ja sen vaikutuksen hiukseen ja ihoon ja perustelee hiuksen rakenteessa tapahtuvan muutoksen käsittelyn aikana
Tyylin ja hiusmuodin huomioon ottaminen	ottaa huomioon hiusmuodin asiakkaan hiusten permanenttikäsittelyssä	hyödyntää ajankohtaista hiusmuotia asiakkaan hiusten permanenttikäsittelyssä	soveltaa permanenttikäsittelyjen ajankohtaista hiusmuotia ottaen huomioon asiakkaan tyylin

Ammattikäsitteistön hallinta	käyttää suunnitelmassaan keskeistä permanenttauksen ammattikäsitteistöä	ilmaisee ammattikäsitteen permanenttauksen suunnitelman	hallitsee permanenttauksen ammattikäsitteistön käytön, mutta kommunikoi asiakkaan kanssa käytännönläheisesti
Tiedon hankinta	hankkii tietoa tavallisimmista hiusalan tietolähteistä ja pystyy ohjattuna hyödyntämään tietoa ongelmia ratkoessaan	hankkii tietoa eri hiusalan ammattijulkaisuista ja hyödyntää oppimaansa ongelmanratkaisussa	hankkii monipuolisesti tietoa permanenttauksesta hiusalan eri tietolähteistä ja soveltaa tietoa asiakaspalveluun liittyvässä ongelmanratkaisussaan
	ottaa työssään huomioon ympäristömyönteisiä työ- ja toimintatapoja.	toimii ympäristömyönteisesti ja kestävästä kehitystä edistäen.	ottaa toiminnassaan huomioon kestävästä kehityksen taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia ulottuvuuksia.
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	hankkii tietoa ja suunnittelee ja arvioi omaa työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	hankkii tietoa, suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa, haluaa oppia uutta, toimii palautteen mukaisesti, selviytyy muuttuvista tilanteista ja valintatilanteista oma-aloitteisesti	toimii oma-aloitteisesti tiedonhakijana, suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arvioitaan, oppii mielellään uutta, toimii erilaisissa tilanteissa itsenäisesti ja käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja, etsii mahdollisuuksia kehitykselleen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toiminnassaan, tekee vastuullaan olevat tehtävät ohjeen mukaan, pystyy toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. oppimistilanteissa, työyhteisössä ja asiakaspalvelussa) tilanteen vaatimalla tavalla, tekee vastuullaan olevat tehtävät huolellisesti ja toimii ryhmän jäsenenä, toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa	ilmaisee selkeästi tavoitteen ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja, toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan työvaiheen ja työntekijät
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, työpaikan sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	toimii opiskelu- ja työyhteisön arvojen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille, käyttää turvallisesti ohjeen mukaan työvälineitä, työmenetelmiä ja suojaimia, työskentelee pääsääntöisesti ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, varmistaa työvälineiden, tuotteiden ja materiaalin turvallisuuden, työskentelee ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja asiakkaiden sekä työympäristön turvallisuuden, tunnistaa ja tiedottaa havaitsemistaan vaaroista ja riskeistä, käyttää turvallisista, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Hiusalan perustutkinnon **Hiusalan yrittäjyys ja yritystoiminta 20 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattiosaamisen näyttö muodostuu kokonäytöstä, joka suoritetaan noin viikon aikana. Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa toimimalla asiakaspalvelu- ja myyntitehtävissä hius- ja kauneudenhoitoalan yrityksessä tai alan työpaikan olosuhteita vastaavassa ympäristössä.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Asiakaspalvelu- ja myyntitehtävät hiusalan yrityksessä

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Parturi-kampaamo tai muu mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaava ympäristö

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.

Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustaja(t)
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA			
Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.			
ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Toimiminen työssä ja työyhteisössä	toimii ohjattuna työyhteisön työhyvinvointia edistävasti	toimii työssään itsenäisesti työyhteisön työhyvinvointia edistävasti	toimii työssään työyhteisön työhyvinvointia edistävasti ja selvittää yrittäjän mahdollisuuksia edistää sitä
Ihmissuhteiden ylläpito ja työyhteisön tuen hyödyntäminen	hakee tukea muilta työyhteisön jäseniltä ja antaa tukea tarvittaessa	toimii luontevasti vuorovaikutuksessa työyhteisön jäsenten kanssa	edistää aktiivisesti omalla toiminnallaan työyhteisön yhteisöllisyyttä
Terveysturvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	suhtautuu myönteisesti työturvallisuuteen, välttää riskejä työssään ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta ja toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomion turvallisuus- ja terveysnäkökohdat, asiakkaan ja työympäristön turvallisuuden sekä soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa
	toimii aloitteellisesti ja asiakkaan tarpeet huomioon ottaen omien tavoitteiden saavuttamiseksi	toimii asiakkaan tarpeet huomioon ottaen ja taloudellisesti yrityksen tavoitteiden saavuttamiseksi	toimii suunnitelmallisesti ja tuloksellisesti edistäen pysyviä asiakassuhteita ja toiminnan jatkuvuutta
Asiakkaiden palveleminen	kuuntelee asiakkaan toiveita ja noudattaa hyviä asiakaspalvelutapoja sekä toimii vastuuntuntoisesti	toteuttaa asiakkaan yksilöllisiä toiveita ja toimii asiakaspalvelu- ja myyntitilanteissa itsenäisesti	toimii aktiivisesti ja joustavasti erilaisissa asiakaspalvelu- ja myyntitilanteissa sekä kohtaa luontevasti erilaiset kulttuuritaustaiset asiakasryhmät
	toimii ohjeistettuna sovittujen asiakaspalvelukäytänteiden ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti	toimii yrityksen laatutavoitteiden ja kestävä kehityksen mukaisesti	toimii yrityksen laatutavoitteiden ja kestävä kehityksen mukaisesti ja edistää ympäristöystävällisiä toimintatapoja
Kustannustehokas ja tuloksellinen toiminta	toimii taloudellisesti aikaresurssit huomioon ottaen eri työprosesseissa	toimii kustannustehokkaasti ja tuloksellisesti aika- ja muut käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen	toimii itsenäisesti ja kustannustehokkaasti edistäen yrityksen tuloksellisuutta
	noudattaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien periaatteita ja toimii asiallisesti eri taustan omaavien ihmisten kanssa	noudattaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien periaatteita ja toimii asiallisesti eri taustan omaavien ihmisten kanssa	noudattaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien periaatteita ja toimii asiallisesti eri taustan omaavien ihmisten kanssa
Markkinointi ja myyminen	suunnittelee markkinointia eri kohderyhmille ohjeen mukaan	suunnittelee markkinointia monipuolisesti alan kausivaihtelut huomioiden	suunnittelee markkinointia luovasti, pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti ottaen huomioon eri kohderyhmät

	keskustelee asiakkaan kanssa myytävistä palveluista ja tuotteista	esittelee ja myy palvelutilanteissa yrityksen palveluja ja tuotteita	ottaa palvelutilanteessa huomioon asiakkaan tarpeet ja myy asiantuntevasti yrityksen lisäpalveluja ja tuotteita
Yritystoiminnan suunnittelu ja arvioiminen	laatii ohjattuna liikeidean sekä arvioi oman toiminnan ja työn tekemisen vahvuuksia ja kehittämistarpeita	selvittää ammattialan toiminta-ajatuksen, liikeidean ja keskeisiä palvelumahdollisuuksia ja arvioi mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä	hyödyntää työssään rohkeasti eri yritysten toiminta-ajatuksia ja liikeideoita sekä asettaa yrittäjyysosaamiselleen kehittämistavoitteita
Kannattavuuslaskelmien tekeminen	laatii ohjattuna laskelmia ja laskee ohjattuna kannattavuuteen vaikuttavia tekijöitä	laatii ammattialan kannattavuuslaskelmia ja hyödyntää asiantuntijalähteitä laskelmissaan	laatii ja laskee hiusalan kannattavuuslaskelmia ja arvioi niiden realistisuutta ja yrityksen ostopalvelujen ulkoistamismahdollisuuksia
	hinnoittelee palveluja ja tuotteita ohjeen mukaan	laskee oman työpanoksen osuuden tuotteen tai palvelun kustannuksista	laskee palvelujen ja tuotteiden kannattavuuteen vaikuttavia tekijöitä (alv., katteet)
Osaamisen tuotteistamismahdollisuuksien arvioiminen	arvioi ammattialansa tuote- ja palvelutarjontaa	hankkii tietoa tuotteiden ja palvelujen kilpailu- ja kehittämistarpeesta sekä arvioi ammattialansa eri tuotteistamismahdollisuuksia	suunnittelee itsenäisesti ammattialalle uusia palveluja ja tuotteistamismahdollisuuksia kilpailutilanteiden pohjalta
Hiusalan yritys-toiminnan arviointi	tekee yhteistyötä hiusalan yrittäjien kanssa.	verkostoituu eri ammattialojen kanssa ja hyödyntää saamaansa tietoutta.	hyödyntää ammattialansa kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja.
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työmenetelmien, välineiden ja materiaalien käyttäminen	käyttää ohjattuna tavanomaisia työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja hyödyntäen tietotekniikkaa	käyttää erilaisia työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja hyödyntäen tietotekniikkaa	käyttää monipuolisesti erilaisia työmenetelmiä, välineitä ja materiaaleja vuorovaikutuksessa työyhteisönsä kanssa hyödyntäen tietotekniikkaa
Tuotteiden ominaisuuksien arvioiminen	arvioi hiusalan tuotteiden koostumuksia, vaikutuksia ja ominaisuuksia asiakaspalvelussa	arvioi monipuolisesti hiusalan tuotteiden koostumuksia, vaikuttavia aineita, vahvuuksia ja ominaisuuksia sekä niiden toimintaperiaatteita ammatissaan	arvioi monipuolisesti ja kriittisesti tietouttaan ammattialan tuotteiden ominaisuuksista ja toimintaperiaatteista omassa toiminnassaan
	käyttää sähköisiä viestimiä tuotetietojen ja palveluiden etsinnässä	käyttää itsenäisesti sähköisiä viestimiä ja ohjelmia omassa tuote- ja palveluprosesseissaan	hyödyntää ja käyttää itsenäisesti ja monipuolisesti sähköisiä viestimiä ja eri ohjelmia omassa tuote- ja palveluprosesseissaan
Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työyhteisössään huomioon työyhteisön muut jäsenet.	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työtä koskevien sääntöjen ja sopimusten noudattaminen	selvittää työtään koskevia työyhteisön sääntöjä ja työehtosopimuksen mukaisia työntekijän ja työnantajan oikeuksia ja velvollisuuksia sekä noudattaa niitä	selvittää työtään koskevia työyhteisön sääntöjä ja työehtosopimuksen mukaisia työntekijän ja työnantajan oikeuksia ja velvollisuuksia sekä noudattaa niitä	selvittää työtään koskevia työyhteisön sääntöjä ja työehtosopimuksen mukaisia työntekijän ja työnantajan oikeuksia ja velvollisuuksia sekä noudattaa niitä

	ottaa työssään huomioon velvollisuutensa työturvallisuudessa ja tietää oman alansa tärkeimmät määräykset	ottaa työssään huomioon työturvallisuusveloitteensa, lähimmän esimiehensä työsuojeluvastuun ja määräykset sekä etsii tarvitsemaansa tietoa	ottaa työssään huomioon työturvallisuusveloitteensa, esimiesten työsuojeluvastuun työorganisaatiossa ja toimii omassa työssään määräysten mukaisesti ja perustee toimintaansa
Asiakkaiden palvelua koskevan tietoperustan hyödyntäminen	hankkii tietoa hiusalan asiakaspalvelutavoista ja -käytänteistä	hyödyntää työssään hiusalan asiakaslähtöisen toiminnan periaatteita	hyödyntää työssään hiusalan eettisiä toimintaperiaatteita (vaitiolovelvollisuus, tietosuojaja)
	ottaa työssään huomioon hiusalan terveyteen, turvallisuuteen ja kuluttajansuojaan vaikuttavia tekijöitä (esim. hygieniä, ergonomia, ammattisairaudet, työ- ja tuoteturvallisuus)	ottaa työssään huomioon hiusalan terveyteen, turvallisuuteen ja kuluttajansuojaan vaikuttavat tekijät (hygieniä, ergonomia, ammattisairaudet, työ- ja tuoteturvallisuus)	ottaa työssään huomioon hiusalan terveyteen, turvallisuuteen ja kuluttajansuojaan vaikuttavat tekijät (hygieniä, ergonomia, ammattisairaudet, työ- ja tuoteturvallisuus) ja perustelee toimintaansa
Laadukas ja kestävä kehityksen mukainen toiminta	selvittää ohjattuna työtään koskevat laatuvaatimukset sekä arvioi kestävä kehityksen mukaisia ratkaisuja yrityksessä	selvittää työtään koskevat laatuvaatimukset ja arvioi kestävä kehityksen mukaisia taloudellisia ratkaisuja yrityksen kilpailutekijänä	selvittää työtään koskevat laatuvaatimukset ja asettaa neuvottelemalla työyhteisön kanssa työilleen laatuvaatimukset ja toimii niiden mukaisesti, arvioi kestävä kehityksen mukaisia sosiaalisia ja taloudellisia ratkaisuja yrityksen kilpailutekijänä
Markkinointi ja myyminen	selvittää ohjattuna sisäisen ja ulkoisen markkinoinnin perusteita	selvittää itsenäisesti sisäisen ja ulkoisen markkinoinnin perusteet	selvittää sisäisen ja ulkoisen markkinoinnin perusteet ja hankkii aktiivisesti tietoa markkinoinnista oman ammattitaitonsa ja työyhteisönsä kehittämiseksi
	selvittää hiusalan palvelujen ja tuotteiden hinnoittelun periaatteet	ottaa työssään huomioon hiusalan palvelujen ja tuotteiden hinnoitteluun vaikuttavat tekijät ja vastuukysymykset	ottaa työssään huomioon hiusalan palvelujen ja tuotteiden hinnoittelun vaikuttavat tekijät ja vastuut (kuluttajansuoja, tuotetietous, kestävä kehitys) ja perustelee niillä toimintaansa
Yritystoiminnan suunnittelu- ja arviointitiedon hyödyntäminen	hakee tietoa ohjattuna yrityksen perustamisedellytyksistä (sidosryhmät; viranomaiset, rahoittajat, kilpailijat, asiakkaat, työtekijät, maahantuojat)	hakee tietoa itsenäisesti yrityksen perustamisedellytyksistä (sidosryhmät: viranomaiset, rahoittajat, kilpailijat, asiakkaat, työtekijät, maahantuojat)	hakee tietoa monipuolisesti yrityksen perustamisedellytyksistä (sidosryhmät: viranomaiset, rahoittajat, kilpailijat, asiakkaat, työtekijät, maahantuojat)
Kannattavuuslaskelmien tekeminen	hankkii ohjattuna tietoa yrityksen kannattavuuteen vaikuttavista tekijöistä (kiinteät ja muuttuvat kustannukset)	hakee itsenäisesti tietoa yrityksen kannattavuuteen vaikuttavista tekijöistä (kiinteät ja muuttuvat kustannukset)	hankkii tietoa yrityksen kannattavuuteen vaikuttavista tekijöistä ja hyödyntäen eri sidosryhmien osaamista
Osaamisen tuotteistamismahdollisuuksien arvioiminen	selvittää hiusalan palvelumahdollisuuksia	selvittää hiusalan eri palvelu- ja tuotteistamismahdollisuuksia	selvittää hiusalan kilpailutekijöitä ja tuotteistamismahdollisuuksia yhteistyössä sidosryhmien kanssa
Ammattialan yritystoiminnan arviointi	selvittää ohjattuna hiusalan tyypillisiä yhteistyökumppaneita.	selvittää itsenäisesti mahdollisuuksia verkostoitua eri ammattialojen kanssa.	tietää verkostoitumisen laaja-alaiset mahdollisuudet eri ammattialojen kanssa.

4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	Opiskelija ymmärtää elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia hiusalan yritystoiminnassa	kehittää omaa työskentelyään ottaen huomioon elinikäisen oppimisen mahdollisuudet hiusalan yritystoiminnassa	soveltaa työskentelyssä elinikäisen oppimisen periaatteita ja ottaa huomioon yhteiskunnallisia muutoksia hiusalan yritystoiminnassa
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan omassa oppimis- tai työyhteisössään	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. oppimis- tai työyhteisössään) tilanteen vaatimalla tavalla	ilmaisee vuorovaikutustilanteissa selkeästi kantansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja
	tekee vastuullaan olevat tehtävät, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta	tekee vastuullaan olevat työt huolellisesti ja toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä	toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa ja työryhmän jäsenenä
	ymmärtää alan kansainvälisen toiminnan ja vuorovaikutuksen merkityksen eri sidosryhmien kesken	etsii tietoa alan kansainvälisestä toiminnasta ja hyödyntää sitä oman toiminnan eri osa-alueilla	edistää aktiivisesti omalla toiminnallaan työyhteisön yhteisöllisyyttä sekä verkostoitumista kansallisesti ja kansainvälisesti
Ammattietiikka	ymmärtää hiusalan ammattietiikan arvokysymyksiä ja noudattaa vaitiolovelvollisuutta	hankkii tietoa hiusalan ammattietiikasta ja arvokysymyksistä sekä soveltaa niitä asiakaspalvelutilanteisiin, noudattaa vaitiolovelvollisuutta	soveltaa hiusalan ammattietiikkaa omaan työelämäänsä, ihmissuhteisiin, ympäristöön, yritystoimintaan ja yhteiskuntaan, noudattaa työssään vaitiolovelvollisuutta ja tietosuojaa
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	ottaa työssään huomioon työturvallisuuden ja tietää alansa tärkeimmät määräykset.	ottaa työssään huomioon työturvallisuuden ja tietää alansa tärkeimmät määräykset.	tietää esimiesten työsuojeluvastuun ammattialan yritystoiminnassa, toimii omassa työssään määräysten mukaisesti ja perustelee toimintaansa.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Hiusalan perustutkinnon **Hiusten hoito- ja muotoilukokonaisuuden 15 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattiosaamisen näyttö muodostuu kokonäytöstä. Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa toteuttamalla 3 kpl (2 naista ja 1 mies)hiusten hoito- ja muotoilukokonaisuuksia hiuksille, hiuspohjalle ja parralle ottaen huomioon asiakkaan tarpeet, ajankohtaisen tyylin ja muodin. Hiusten ja mahdollisen parran muotoilun lisäksi muotoilukokonaisuuksista yksi sisältää juhla/teemakampauksen koristeilla tai irtohiuksilla, yksi sisältää käsihoidon tai rakennekynnet ja yksi sisältää asiakkaan tarpeiden mukaisen hoitokäsittelyn.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Hiusten hoito- ja muotoilukokonaisuuksia asiakkaille

NÄYTTÖYMPÄRISTÖT

Oppilaitos tai hiusalan yritys

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät:

- (X) Alan opettaja(t)
- () Työelämän edustajat
- (X) em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITEERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA

Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITEERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työn suunnittelu	suunnittelee hoito- ja muotoilukokonaisuuden asiakkaalle	suunnittelee hoito- ja muotoilukokonaisuuden asiakkaalle asiakaslähtöisesti	suunnittelee yksilöllisen hoito- ja muotoilukokonaisuuden asiakkaalle itsenäisesti ja perustelee valintansa
Muotoilukokonaisuuksien toteuttaminen	toteuttaa asiakkaalle hoito- ja muotoilukokonaisuuksia suunnitelman mukaisesti	toteuttaa asiakkaalle erilaisia hoito- ja muotoilukokonaisuuksia itsenäisesti ja asiakkaan toiveita huomioonottaen	toteuttaa asiakkaalle yksilöllisiä ja monipuolisia hoito- ja muotoilukokonaisuuksia itsenäisesti ja laadukkaasti
Asiakaspalvelu ja myynti	kertoo asiakkaalle hoito- ja muotoilukokonaisuuksista	esittelee ja myy asiakkaalle hoito- ja muotoilukokonaisuuksia	esittelee ja myy asiakkaalle yksilöllisiä ja monipuolisia hoito- ja muotoilukokonaisuuksia
Terveysten, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	toimii turvallisesti, välttää riskejä työssään ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveystilanteita sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta tilanteissa	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta ja toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveystilanteita sekä ylläpitää asiakkaan ja työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomioon turvallisuus- ja terveystilanteita, asiakkaan ja työympäristön turvallisuuden sekä soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa
Itsearviointi ja ajan käyttö	arvioi muotoilukokonaisuuden lopputulosta ja omaa työtään, noudattaa yleensä käsittelyyn varattua aikaa	arvioi muotoilukokonaisuuden lopputulosta ja omaa työtään lähes realistisesti ja oma-aloitteisesti, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa	arvioi muotoilukokonaisuuden lopputulosta ja omaa työtään realistisesti ja perustellen suhteessa suunnitelmaan, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa, kehittää työskentelytapojaan
2. Työmenetelmien, välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työmenetelmien hallinta	valitsee ohjattuna oikeat työmenetelmät	valitsee sopivat työmenetelmät	soveltaa asiakkaan ja hoito- ja muotoilukokonaisuuden kannalta perusteltuja työmenetelmiä
Työvälineiden ja tuotteiden käyttö	valitsee hoito- ja muotoilukokonaisuuden toteuttamiseen tarvittavat työvälineet ja tuotteet ohjeen mukaan	käyttää hoito- ja muotoilukokonaisuuden toteuttamiseen tarvittavia tuotteita, työvälineitä ja laitteita itsenäisesti ja asiakkaan tarpeisiin soveltuvasti	käyttää monipuolisesti ja itsenäisesti hoito- ja muotoilukokonaisuuden toteuttamiseen sopivimpia tuotteita, työvälineitä ja laitteita sekä perustelee valintansa

3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Tuotetuntemuksen hyödyntäminen	käyttää tuotetuntemustaan hoito- ja muotoilukokonaisuuksia suunnitellessaan ja toteuttaessaan	hyödyntää itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti tuotetuntemustaan hoito- ja muotoilukokonaisuuksissa	Hyödyntää tuotetuntemustaan monipuolisesti ja yksilöllisesti hoito- ja muotoilukokonaisuuksissa perustellen valintojaan, ottaa huomioon allergiat tuotevalinnoissa
Ihon ja hiuksen anatomian tietojen hyödyntäminen	ottaa huomioon ihon ja hiuksen anatomian tietoja hoito- ja muotoilukokonaisuuksia suunnitellessaan ja toteuttaessaan	hyödyntää ihon ja hiuksen anatomian tietojaan hoito- ja muotoilukokonaisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa ottaen huomioon asiakkaan ihon ja hiusten tilanteen	hyödyntää ihon ja hiuksen rakenteen anatomian tietojaan hoito- ja muotoilukokonaisuuksissa itsenäisesti ottaen huomioon asiakkaan ihon ja hiusten tilanteen ja perustelee valintansa
Tyylin ja hiusmuodin huomioon ottaminen	käyttää tyyliin ja hiusmuotiin liittyviä tietoja hoito- ja muotoilukokonaisuuksien suunnittelussa ja toteutuksessa	hyödyntää tyyliä ja hiusmuotia hoito- ja muotoilukokonaisuuksissa asiakkaan toiveita huomioon ottaen	soveltaa tyylin ja hiusmuodin tietojaan yksilöllisesti ja monipuolisesti hoito- ja muotoilukokonaisuuksissa perustellen valintojaan
Tiedon hankinta	hankkii työskentelynsä tueksi tietoa eri lähteistä ohjeen mukaan	hankkii monipuolista tietoa erilaisista lähteistä ja käyttää sitä ongelmanratkaisussa	hankkii monipuolista tietoa erilaisista lähteistä, analysoi sitä realistisesti ja hyödyntää sitä työhönsä liittyvässä ongelmanratkaisussa
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	hankkii tietoa ja suunnittelee ja arvioi omaa työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	hankkii tietoa, suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa, haluaa oppia uutta, toimii palautteen mukaisesti, selviytyy muuttuvista tilanteista ja valintatilanteista oma-aloitteisesti	toimii oma-aloitteisesti tiedonhakijana, suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arvioitaan, oppii mielellään uutta, toimii erilaisissa tilanteissa itsenäisesti ja käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja, etsii mahdollisuuksia kehitykselleen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toiminnassaan, tekee vastuullaan olevat tehtävät ohjeen mukaan, toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (oppimistilanteissa, työyhteisössä ja asiakaspalvelussa) tilanteen vaatimalla tavalla, tekee vastuullaan olevat tehtävät huolellisesti ja toimii yhteistyökykyisesti ryhmän jäsenenä, erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa	ilmaisee selkeästi tavoitteen ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja, toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja asiakaspalvelussa, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan työvaiheen ja työntekijät
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, työpaikan sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	toimii opiskelu- ja työyhteisön arvojen, tavoitteiden, hiusalan eettisten ohjeiden, sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja

<p>Terveys, turvallisuus ja toimintakyky</p>	<p>käyttää turvallisesti ohjeen mukaan työvälineitä, työmenetelmiä ja suojaimia, työskentelee pääsääntöisesti ergonomisesti</p>	<p>varmistaa työvälineiden, tuotteiden ja materiaalin turvallisuuden, työskentelee ergonomisesti</p>	<p>tunnistaa vaaroja ja riskejä ja tiedottaa havaitsemistaan vaaroista ja riskeistä, käyttää turvallisia, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian</p>
--	---	--	--

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Kauneudenhoitoalan perustutkinnon ja Kosmetologin koulutusohjelman **Ehostus 10 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattiosaamisen näyttö muodostuu kokonäytöstä.

Opiskelija osoittaa osaamisensa ammattiosaamisen näytössä toimimalla kosmetologin työtehtävissä ehostuksessa (ripsien ja kulmakarvojen kesto värjäys sekä rakennekäsittely, kulmakarvojen muotoilu nyppimällä sekä muoto-opillinen ehostus) kauneushoitolassa tai sitä vastaavassa työpaikassa. Työtä tehdään siinä laajuudessa, että osoitettava osaaminen vastaa kattavasti tutkinnon perusteissa määrättyjä ammattitaitovaatimuksia, arvioinnin kohteita ja kriteereitä.

Ammattiosaamisen näyttöä voidaan jatkaa toisessa työpaikassa/työkohteessa tai ammatillisessa peruskoulutuksessa koulutuksen järjestäjän osoittamassa muussa paikassa niin, että osaamisen osoittamisen kattavuus varmistuu. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä ammattiosaamisen näytössä kattavasti osoittaa, sitä täydennetään muulla osaamisen arvioinnilla.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Ripsien ja kulmakarvojen kesto värjäys- ja rakennekäsittely asiakkaalle. Muoto-opillinen ehostus asiakaspalvelussa.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖ

Ammattiosaamisen näyttö suoritetaan oppilaitoksella tai työssäoppimispaikalla.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustaja(t)
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyys on sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA

Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.

ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oman työn suunnittelu ja suunnitelmallinen tekeminen	suunnittelee ohjeistettuna oman työnsä ja työskentelee suunnitelman mukaisesti	tekee asiakkaan tarpeiden mukaisen työsuunnitelman itsenäisesti ja työskentelee suunnitelman mukaisesti	tekee monipuolisesti asiakkaan tarpeet huomioivan työsuunnitelman itsenäisesti ja muuttaa tarvittaessa työskennellessään toimintatapaansa
Asiakasanalyysi ja ehostaminen / kulmien muotoileminen / ripsien ja kulmien kestojärjätäminen/ ripsien ja kulmien rakennekäsittelyn tekeminen	tekee asiakasanalyysin, jossa on tunnistettu asiakkaan toiveet, tyyli sekä osa asiakkaan tarpeista	tekee asiakasanalyysin, jossa on otettu huomioon asiakkaan toiveet, tyyli ja tarpeet	tekee asiakasanalyysin, jossa on otettu huomioon monipuolisesti asiakkaan toiveet, tyyli ja tarpeet
	tekee asiakkaalle ehostuksen, jossa on otettu huomioon asiakkaan värit, ihon kunto ja kasvojen piirteet	tekee asiakkaalle käyttötarkoituksen mukaisen ehostuksen, jossa on otettu huomioon asiakkaan värit, ihon kunto ja kasvojen piirteet	tekee asiakkaalle soveltuvan ja käyttötarkoituksen mukaisen ehostuksen, jossa on monipuolisesti otettu huomioon asiakkaan värit, ihon kunto ja kasvojen piirteet
	tekee asiakkaalle kulmien muotoilun nyppimällä siten, että lopputulos tyydyttää asiakasta	kulmien muotoilu on asiakkaan toiveiden mukainen ja lopputulos on hyvä	kulmien muotoilu on asiakkaan toiveiden mukainen, kasvon piirteisiin soveltuva ja lopputulos on muoto-opillisesti laadukas
	tekee asiakkaalle ripsien ja kulmien kestojärjätystä siten, että lopputulos tyydyttää asiakasta	tekee ripsien ja kulmien kestojärjätystä asiakkaan toiveiden mukaisesti ja siten, että lopputulos on hyvä	tekee ripsien ja kulmien kestojärjätystä laadukkaasti ja asiakkaan toiveet huomioon ottaen
	tekee asiakkaalle ripsien rakennekäsittelyn siten, että lopputulos tyydyttää asiakasta	tekee ripsien rakennekäsittelyn asiakkaan toiveiden mukaisesti siten, että lopputulos on hyvä	tekee ripsien rakennekäsittelyn laadukkaasti ja asiakkaan toiveet huomioon ottaen
	ohjaa asiakasta yksittäisiä kertoja tekemänsä palvelun aikana ja ottaa tarvittaessa vastaan asiakkaan seuraavan ajanvarauksen	ohjaa asiakasta tekemässään palvelussa ja tuotevalinnoissa ja ohjaa asiakkaan seuraavaan hoitopalveluun	ohjaa asiakasta monipuolisesti ja perustellen tekemässään palvelussa sekä motivoi asiakasta seuraavaan hoitopalveluun
	Taloudellinen ja laadukas toimiminen	toimii asiakkaan toiveet ja tulostavoitteet huomioon ottaen	toimii asiakkaan toiveet huomioon ottaen, kustannustietoisesti ja tuloksellisesti
	työskentelee ohjeistettuna taloudellisesti ja kestävä kehityksen mukaisesti	työskentelee taloudellisesti ja noudattaa pääsääntöisesti kestävä kehityksen periaatteita	työskentelee taloudellisesti ja noudattaa kestävä kehityksen periaatteita
Työhön varatun ajan noudattaminen	noudattaa ohjeistettuna palveluun varattua aikaa	noudattaa palveluun varattua aikaa	noudattaa palveluun varattua aikaa ja soveltaa tarvittaessa työtään käytettävissä olevan ajan puitteissa

Terveyden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	noudattaa työturvallisuuden peruseriaatteita siten, että ei vaaranna asiakkaan, itsensä tai työyhteisön turvallisuutta	noudattaa työturvallisuutta siten, että ei vaaranna asiakkaan, itsensä tai työyhteisön turvallisuutta	noudattaa työturvallisuutta ja soveltaa tietoa muuttuviin olosuhteisiin
	noudattaa ergonomiaa tutuissa työtilanteissa	noudattaa ergonomiaa työssään	noudattaa ergonomiaa työssään ja soveltaa sitä vaihtelevissa tilanteissa
Itsearviointi	ottaa vastaan palautetta ja muuttaa osittain toimintaansa palautteen mukaisesti.	arvioi toimintaansa omasta näkökulmastaan sekä ottaa vastaan palautetta ja muuttaa työskentelyään sen perusteella.	arvioi toimintaansa avoimesti ja realistisesti sekä ottaa vastaan palautetta ja hyödyntää sitä toiminnassaan tarkoituksenmukaisesti.
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Työvälineiden ja -menetelmien käyttäminen	käyttää työvälineitä turvallisesti ja ottaa työssään huomioon niiden toimintaperiaatteet	käyttää työvälineitä turvallisesti, työskentelee asianmukaisesti ja perustelee valintansa	työskentelee monipuolisesti työvälineitä ja -menetelmiä käyttäen, soveltaa osaamistaan ja perustelee valintansa
Tuotteiden käyttäminen	valitsee pääosin itsenäisesti käyttämänsä tuotteet ja käyttää tarvittaessa tuoteoppaita valintojensa tukena	valitsee käyttämänsä ja asiakkaalle suosittelimansa tuotteet itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti	vertailee tuotteiden ominaisuuksia ja valitsee asiakkaalle perustellen sopivimmat tuotteet ja soveltaa tarvittaessa niiden käyttöä
	käyttää tuotteita turvallisesti, mutta tuotteiden käytössä ja suosittelussa on epävarmuutta	käyttää valitsemiaan tuotteita oikein ja hakee tarvittaessa tietoa tuoteoppaista	
Aseptinen toiminta	huolehtii työympäristön ja työvälineiden puhtaudesta sekä henkilökohtaisesta hygieniasta	huolehtii työympäristön ja työvälineiden puhtaudesta sekä työympäristön siisteydestä sekä henkilökohtaisesta hygieniasta ja siisteydestä	huolehtii työympäristön ja työvälineiden puhtaudesta ja on tarkka työympäristön siisteydestä sekä henkilökohtaisesta hygieniasta ja siisteydestä
	noudattaa palveluissa yleisiä aseptisiä periaatteita eikä aiheuta terveydellistä haittaa asiakkaalle tai itselleen.	noudattaa palveluissa aseptisiä periaatteita ja perustelee toimintaansa.	noudattaa palveluissa aseptisiä periaatteita sekä perustelee toimintaansa ja soveltaa tietoa.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Ihotyyppin ja ihomuutoksien tunnistaminen	tunnistaa ihotyyppit ja ohjatusti tärkeimmät ihomuutokset, jotka vaikuttavat ihon ehostukseen ja asiakkaan ohjaamiseen	tunnistaa ihotyyppit ja ihomuutokset, jotka vaikuttavat ihon ehostamiseen ja asiakkaan ohjaukseen	tunnistaa ihotyyppit ja ihomuutokset, jotka vaikuttavat ihon ehostamiseen ja asiakkaan ohjaukseen sekä perustelee valintansa
Väri-, muoto- ja tyyliopin hyödyntäminen	käyttää ohjeistetusti tietoa ehostuksessa ottamalla huomioon yleisiä kehityssuuntauksia ja esteettisiä tekijöitä	hyödyntää tietoa ehostuksessa ottamalla huomioon kehityssuuntaukset ja esteettiset tekijät	hyödyntää tietoperustaa monipuolisesti ehostuksessa ottamalla huomioon kehityssuuntaukset ja esteettiset tekijät sekä vertailee vaihtoehtoja
Tuotetietous ja kosmeettisten ainesosien tunnistaminen	tuntee tuotteiden tärkeimmät ainesosat ja ottaa työssään huomioon niiden tavallisimmat vasta-aiheet	tuntee tärkeimmät ainesosat ja ottaa ne huomioon tuotevalinnoissa, ottaa huomioon vasta-aiheet	soveltaa ainesosätietouttaan tuotevalinnoissa ja perustelee valintojaan, ottaa huomioon vasta-aiheet ja soveltaa tietoa
Ehostuksen ja kestojärjestyksen vasta-aiheiden tunnistaminen	tekee ohjeiden mukaan allergisen asiakkaan tuotevalinnat.	valitsee tuotteet ottaen huomioon asiakkaan mahdolliset allergiat ja ihoärsytykset.	valitsee tuotteet itsenäisesti ottaen huomioon asiakkaan mahdolliset allergiat ja ihoärsytykset.
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja	haluaa oppia uutta	toimii motivoituneesti oppimistilanteissa	toimii motivoituneesti oppimistilanteissa sekä

ongelmaratkaisu			kehittää itseään ja työtään
	ratkaisee tavallisia kauneudenhoitoalan työhön liittyviä ongelmia	ratkaisee kauneudenhoitoalan työhön liittyviä ongelmia pääosin aiempaa tietoa hyödyntäen	ratkaisee itsenäisesti kauneudenhoitoalan työhön liittyviä ongelmia aiempaa tietoa hyödyntäen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	hyödyntää vuorovaikutusta asiakaspalvelutilanteissa ja työryhmän jäsenenä toimiessaan riittävästi	käyttää ammatillista vuorovaikutusta asiakaspalvelussa sekä työryhmän jäsenenä toimiessaan	hyödyntää aktiivisesti ammatillista vuorovaikutusta asiakaspalvelussa sekä työryhmän jäsenenä toimiessaan
Ammattietiikka	noudattaa ammattietiikan peruseriaatteita	toimii vastuullisesti noudattaen ammattietiikkaa	sitoutuu työhönsä ja toimii vastuullisesti noudattaen ammattietiikkaa
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	ylläpitää ohjeistettuna työssään toiminta- ja työkykyä	toimii itsenäisesti terveellisten elämäntapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää, edistää ja ylläpitää itsenäisesti monipuolisia terveellisiä elämäntapoja sekä toiminta- ja työkykyä
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus ja terveysnäkökohdat sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa.	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus ja terveysnäkökohdat sekä ylläpitää työympäristön turvallisuutta ja ergonomisuutta.	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa.

AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖ ARVIOINTINA

Hiusalan perustutkinnon **Parturityö 10 osp** tutkinnon osan ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamis- ja arviointisuunnitelma.

NÄYTÖN KUVAUS

Ammattiosaamisen näyttö muodostuu kokonäytöstä.

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa toteuttamalla miesten muotoilukokonaisuuksia ottaen huomioon ajanhengen ja asiakkaan tyylin. Muotoilukokonaisuudet sisältävät monipuolisin tekniikoin toteutetun hiusten- ja/tai parranmuotoilun sekä parranajon veitsellä, hiusten - ja parranvärjäyskokonaisuuden ja kokonaisuuteen soveltuvan viimeistelyn sekä miehekkään ehostuksen.

NÄYTTÖÄ KUVAAVA LAUSE(ET) NÄYTTÖTODISTUKSESSA

Miehekkäitä hiusten ja parran muotoilukokonaisuuksia asiakkaille.

NÄYTTÖYMPÄRISTÖT

Parturi-kampaamo tai muu mahdollisimman hyvin alan työpaikan olosuhteita vastaava ympäristö.

NÄYTÖN ARVIOIJAT

Arviointi perustuu arviointikeskusteluun ja opiskelijan tekemään itsearviointiin.
Ammattiosaamisen näytön arvosanan päättää/päättävät:

- Alan opettaja(t)
- Työelämän edustaja(t)
- em yhdessä

Ammattiosaamisen näyttöjen arviointiin osallistuvalla muulla henkilöllä kuin opettajalla tulee olla sellainen koulutuksella, työkokemuksella tai muulla tavalla hankittu asianomaisen alan osaaminen ja ammattitaito, jota voidaan pitää riittävänä ammattiosaamisen näyttöjen arvioinnissa. Opettajan tulee olla oman alansa asiantuntija. Jos opettaja on kelpoinen opettamaan ko. ammattiosaamisen näytön sisältöön liittyviä ammatillisia opintoja, hän on kelpoinen arvioimaan ao. opintoihin liittyviä ammattiosaamisen näyttöjä. Arvioijien esteellisyyteen sovelletaan hallintolakia 434/2003, 27–29 §.

ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITTEERIT OSAAMISEN ARVIOINNISSA			
Opiskelijaa arvioidaan suhteessa ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja hänen osoittamaansa osaamista verrataan ennalta määriteltyihin arvioinnin kohteisiin ja arviointikriteereihin.			
ARVIOINNIN KOHDE	ARVIOINTIKRITTEERIT		
1. Työprosessin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn suunnittelu	suunnittelee hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn	suunnittelee hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn asiakkaan tarpeiden mukaisesti	suunnittelee hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyn itsenäisesti ja asiakkaan tarpeiden mukaisesti
Hiusten leikkaus- ja partakäsittelyn suunnittelu	tekee toteuttamiskelpoisia hiusten leikkaus- ja partakäsittelysuunnitelmia ja noudattaa työohjeita	tunnistaa erilaisten hiusten leikkauksien ja partakäsittelyjen mahdollisuudet ja ottaa huomioon asiakkaan toiveita	ottaa suunnittelussaan huomioon hiusten ja partakäsittelyjen sekä muodin tarjoamat mahdollisuudet suhteessa asiakkaan toiveisiin ja tyyliin
Hiusten ja hiuspohjan hoitaminen	hoitaa hiukset ja hiuspohjan työsuunnitelman mukaan	hoitaa hiukset ja hiuspohjan tuotetunemustaan hyödyntäen ja edeten sujuvasti työvaiheesta toiseen	hoitaa hiukset ja hiuspohjan asiakkaan tarpeiden mukaisesti ja itsenäisesti sekä perustelee tuote- ja laitevalinnat
Hiuspohjan hieronnan hallinta	hieroo hiuspohjaa	valitsee sopivan hierontatekniikan hoitokäsittelyn perusteella ja asiakkaan hoitotarpeen mukaan	soveltaa oppimiaan hierontatekniikoita asiakkaan hoitotarpeen mukaan
Hiusten leikkaaminen	leikkaa hiukset myyntikelpoisesti käyttäen perusrakenteita (ehjä ja porrastettu rakenne, tasamittainen ja lisääntyvä kerrostus sekä saksikampatekniikka) ja noudattaa työohjeita	leikkaa hiukset suunnitelman mukaisesti käyttäen perusrakenteita tai niiden yhdistelmiä	leikkaa hiukset suunnitelman mukaan ja asiakkaalle soveltuvasti ja perustelee valintojaan, käyttää monipuolisia tekniikoita
Parran muotoileminen ja parranajo	muotoilee ja ajaa parran ohjattuna	muotoilee ja ajaa parran työsuunnitelman mukaisesti ja omatoimisesti	muotoilee ja ajaa parran itsenäisesti ja asiakkaalle soveltuvasti ja perustelee hänelle valintojaan
Värjäyskäsittelyn suunnitteleminen	suunnittelee värjäyskäsittelyn ohjeen mukaan ja ottaa huomioon värjäyksessä tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet	suunnittelee itsenäisesti värjäyskäsittelyn ja ottaa huomioon suunnittelussaan asiakkaan tyyliin liittyviä tekijöitä ja värjäyksessä tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet	suunnittelee itsenäisesti yksilöllisen värjäyskäsittelyn, ottaa huomioon värjäyksessä tarvittavat esi- ja jälkitoimenpiteet ja perustelee valintojaan
	ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan sekä kasvojen ihon kunnon ohjattuna valitessaan tuotteita värjäyskäsittelyä varten	ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan sekä kasvojen ihon kunnon valitessaan tuotteita värjäyskäsittelyä varten	ottaa huomioon hiusten ja hiuspohjan sekä kasvojen ihon kunnon sekä mahdolliset asiakkaan allergiat valitessaan tuotteita värjäyskäsittelyä varten
Värjäyskäsittelyn toteuttaminen	värjää hiukset ja/tai parran suunnitelman mukaisesti, kysyy asiakkaan toiveita	värjää hiukset ja/tai parran suunnitelman mukaisesti monipuolisilla menetelmillä (kuten esim. raidoitus, monisävy- ja vaalennusvärjäys), ottaa huomioon asiakkaan toiveita	värjää hiukset ja/ tai parran monipuolisilla menetelmillä, tukee asiakkaan tyyliä ja ottaa huomioon tavoitteenmukaisen leikkauksen ja kampauksen
	käyttää ohjattuna värjäyksessä tarvittavia peruslaskutoimituksia	käyttää värjäyksessä tarvittavia peruslaskutoimituksia	käyttää ja soveltaa värjäyksessä tarvittavia peruslaskutoimituksia
Hiusten ja parran peseminen	pesee hiukset ja parran työn vaatimalla tavalla	pesee hiukset ja parran ottaen huomioon värjäysmenetelmän	pesee hiukset ja parran ottaen huomioon värjäysmenetelmän ja

			hyödyntäen tuotetuntemustaan
Kampauksen ja ehostuksen suunnitteleminen	tekee toteuttamiskelpoisia kampausta- ja ehostussuunnitelmia ja noudattaa työohjeita	tunnistaa erilaisten kampauksien ja ehostusten mahdollisuudet ja ottaa huomioon asiakkaan toiveita	ottaa huomioon hiusten ja muodin tarjoamat mahdollisuudet suhteessa asiakkaan toiveisiin ja tyyliin
Kampauksen toteuttaminen ja viimeisteleminen	toteuttaa ja viimeistelee kampauksen suunnitelman mukaisesti	luonnostelee, tekee pohjatyön ja muotoonkattaa sekä viimeistelee hiukset asiakkaalle soveltuvasti	toteuttaa ja viimeistelee kampauksia luovasti, monipuolisesti ja asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Ehostus	toteuttaa ehostuksen suunnitelman mukaan	toteuttaa ehostuksen asiakkaalle soveltuvasti ja tavallisimpia tekniikoita hyödyntäen	toteuttaa ehostuksen monipuolisilla tekniikoilla luovasti ja asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Asiakaspalvelu ja asiakkaan ohjaaminen	palvelee asiakasta ystävällisesti ja ohjaa asiakasta kotihoitotuotteiden käytössä	esittelee asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaan	myy asiakkaalle kotihoitotuotteita ja ohjaa niiden käytössä asiakkaan tarpeen mukaan ja suosittelee lisäpalveluja
Terveysturvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	suhtautuu myönteisesti työturvallisuuteen, välttää riskejä ja ylläpitää ohjattuna toiminta- ja työkykyä työssään	vastaa itsenäisesti toimintansa turvallisuudesta ja toimii terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseksi	kehittää itsenäisesti toimintansa turvallisuutta ja monipuolisia tapoja terveellisten elintapojen sekä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämiseen ja edistämiseen
	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohtia sekä ylläpitää asiakkaan sekä työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta tutuissa tilanteissa	ottaa oman työn suunnittelussa huomioon turvallisuus- ja terveysnäkökohdat sekä ylläpitää asiakkaan sekä työympäristön turvallisuutta, hygieenisyyttä ja ergonomisuutta	ottaa oman työn suunnittelussa itsenäisesti huomion turvallisuus- ja terveysnäkökohdat, asiakkaan ja työympäristön turvallisuuden sekä soveltaa oppimaansa yllättävissäkin tilanteissa
Itsearviointi ja ajan käyttö	arvioi leikkauksen ja partakäsittelyn sekä värjäyskäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään, noudattaa yleensä käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi leikkauksen ja partakäsittelyn sekä värjäyskäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään lähes realistisesti ja oma-aloitteisesti, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa.	arvioi leikkauksen ja partakäsittelyn sekä värjäyskäsittelyn lopputulosta ja omaa työtään realistisesti ja perustellen suhteessa suunnitelmaan, noudattaa käsittelyyn varattua aikaa, kehittää työskentelytapojaan.
2. Työmenetelmien, -välineiden ja materiaalin hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Leikkaus- ja parranajotekniikoiden sekä kampaustekniikoiden hallinta	valitsee leikkauksessa /partakäsittelyssä käytettävät perustekniikat ja/tai ohennusmenetelmät sekä kampaustekniikat ohjattuna	toteuttaa leikkauksen/partakäsittelyn työhön sopivalla leikkaus-, ohennus- tai ajotekniikalla sekä toteuttaa kampauksen sopivalla tekniikalla	toteuttaa leikkauksia/partakäsittelyjä monipuolisilla ja asiakkaalle soveltuvilla tekniikoilla sekä toteuttaa kampauksen soveltaen lopputuloksen kannalta sopivia tekniikoita ja perustelee valintojaan
Työvälineiden ja laitteiden käytön hallinta	käyttää hoitokäsittelyissä/leikkauksessa/partakäsittelyssä, värjäyksessä ja kampauksissa tarvittavia tavallisimpia välineitä ja laitteita	valitsee hoitokäsittelyyn/leikkauksen/partakäsittelyyn, värjäämiseen ja kampauksiin sopivat työvälineet ja laitteet sekä käyttää niitä	käyttää hoitokäsittelyn/leikkauksen/partakäsittelyn, värjäyksen ja kampauksen lopputuloksen kannalta perusteltuja työvälineitä ja laitteita ja hallitsee niiden käytön
Tuotteiden käytön hallinta	valitsee ja käyttää hoitokäsittelyssä/leikkauksessa/partakäsittelyssä sekä värjäyskäsittelyssä tarvittavia tuotteita, selvittää tuotteiden sopivuuden asiakkaalle ohjeen mukaan	valitsee ja käyttää hoitokäsittelyssä/leikkauksessa/partakäsittelyssä sekä värjäyskäsittelyssä tarvittavia tuotteita, selvittää tuotteiden sopivuuden asiakkaalle	valitsee ja käyttää monipuolisesti ja asiakkaalle soveltuvasti hoitokäsittelyssä/leikkauksessa/partakäsittelyssä sekä värjäyskäsittelyssä tarvittavia tuotteita, perustelee käytön

			edut sekä sopivuuden asiakkaalle
Värjäystekniikoiden hallinta	käyttää erilaisia värjäysmenetelmiä (värin levitys, värin poisto, erilaiset raidoitustekniikat)	hyödyntää erilaisia värjäystekniikoita ja -menetelmiä asiakkaalle soveltuvasti	soveltaa itsenäisesti erilaisia värjäystekniikoita ja -menetelmiä asiakkaalle soveltuvasti sekä perustelee valintojaan
Terveiden, turvallisuuden ja toimintakyvyn huomioon ottaminen	noudattaa annettuja ohjeita eikä aiheuta toiminnallaan vaaraa ja toimii oikein onnettomuus-, vaara- ja uhkatilanteissa. Työskentelee siististi (asiakkaan ja työntekijän suojaus)	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työyhteisössään huomioon työyhteisön muut jäsenet. Työskentelee taitavasti, siististi ja hygieenisesti (asiakkaan ja työntekijän suojaus)	havaitsee ja tunnistaa työhönsä liittyvät vaarat ja ilmoittaa niistä.
3. Työn perustana olevan tiedon hallinta	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Hiuksen rakenteen ja kasvuvaiheiden huomioon ottaminen	ottaa hiuksen rakenteen ja kasvuvaiheet huomioon hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyssä	hankkii ja hyödyntää omatoimisesti tietoa hiuksen rakenteesta ja kasvuvaiheista hoidon suunnittelussa ja työskentelyssä	hallitsee hiuksen rakenteen ja kasvuvaiheiden tietoperustan ja soveltaa monipuolisesti tietoaan hoitokäsittelyissä
Tuotteiden tunteminen ja niiden vaikutuksen huomioon ottaminen hiusten ja hiuspohjan hoidossa	ottaa tavallisimpien hoitotuotteiden toimintaperiaatteita huomioon hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyssä	ottaa hoitotuotteiden toimintaperiaatteet ja niiden yleisimmät ainesosat huomioon hiusten ja hiuspohjan hoitokäsittelyissä	perustelee valitsemaansa hoitotuotteet ottaen huomioon asiakkaan hiusten ja hiuspohjan hoitotarpeet sekä mahdolliset allergiat, tuotteiden vaikuttavat ainesosat ja niiden toimintaperiaatteet
Leikkausten ja partakäsittelyjen ammattikäsitteiden hallinta	käyttää ohjeen mukaan ammattikäsitteitä työn suunnittelussa	ilmaisee suunnittelemaansa leikkauksen/parta- käsittelyn ammattikäsittein	ilmaisee suunnittelemaansa työn käyttäen sujuvasti ammattikäsitteitä
Väriopin hyödyntäminen	ottaa työssään huomioon väriopin yleisiä periaatteita	ottaa värikäsittelyissä huomioon väriopin yleiset periaatteet	soveltaa värikäsittelyissä monipuolisesti väriopin tietoja
Ihon ja hiuksen rakenteen tietojen hyödyntäminen	tunnistaa erilaiset hiuslaadut ja hiuspohjan ongelmat ja valitsee ohjattuna hiusten ja hiuspohjan kunnon mukaisen värjäyskäsittelyn ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveydelle	valitsee oikean värjäyskäsittelyn hiusten ja hiuspohjan kunnon mukaan ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveyteen	hyödyntää ihon ja hiuksen rakenteen tietoja valitessaan värjäyskäsittelyä asiakkaalle ja pystyy perustelevaan valintansa ja tuntee tuotteiden haitallisia vaikutuksia terveyteen
	ottaa työssään huomioon tavallisimpien värjäyskäsittelyiden kemialliset reaktiot	ottaa värikäsittelyissä huomioon tavallisimpien värjäyskäsittelyiden kemialliset reaktiot ja niiden merkityksen	hallitsee erilaisten värjäysten, vaalennuksen ja värinpoiston kemialliset reaktiot ja vaikutukset hiukseen ja hiuspohjaan ja ottaa tietoperustan huomioon työskentelyssään
Hiusmuodin huomioon ottaminen	ottaa asiakkaan hiusten värjäyskäsittelyä tehdessään huomioon hiusmuotia	hyödyntää hiusmuotia ja asiakkaan toiveita asiakkaan hiuksia värjätessään	soveltaa asiakkaalle värjäyksen muotia ottaen huomioon asiakkaan tyylin ja toiveet
Asiakkaan tyylin tukeminen, muoto-opin ja muodin huomioon ottaminen	käyttää asiakkaan tyyliin liittyvää tietoa ohjeen mukaan, osoittaa kiinnostusta muotiin	hankkii ja soveltaa tyyliin ja muotoon liittyviä tietoja hiusten leikkauksissa/partakäsittelyissä ja valitsee leikkaus-/parta-käsittelymallin asiakkaalle soveltuvasti, tulkitsee ja toteuttaa ajankohtaista muotia	perustelee leikkaus-/partakäsittelymallien valintaan johtaneita päätöksiä asiakkaan persoonallisten ominaisuuksien ja muoto-opillisten seikkojen perusteella, soveltaa perustellusti vallitsevaa muotia ottaen huomioon asiakkaan toiveet

Tiedon hankinta	hankkii työskentelynsä tueksi tietoa tavallisimmista hiusalalan tietolähteistä ja pystyy hyödyntämään sitä ohjeen mukaan, hakee ohjeen mukaan tietoa tuotteiden mahdollisista haitallisista vaikutuksista	hankkii tietoa eri tietolähteistä työskentelynsä tueksi ja hyödyntää sitä, hakee tietoa ja tuntee tuotteiden mahdollisia haitallisia vaikutuksia	hankkii työskentelynsä tueksi itsenäisesti tietoa ammatti- ja muotilehdistä ja sähköisistä viestimistä ja soveltaa sitä työskentelynsä asiakkaan toiveiden mukaisesti, selvittää itsenäisesti käytettävien tuotteiden mahdollisia haittavaikutuksia
Itsearviointi	tunnistaa, arvioi ja esittelee ohjattuna keskeisen ammatillisen osaamisensa ja ammatilliset vahvuutensa	tunnistaa, arvioi ja esittelee suunnitelmallisesti sekä loogisesti keskeisen ammatillisen osaamisensa ja ammatilliset vahvuutensa	tunnistaa, arvioi ja esittelee suunnitelmallisesti, loogisesti, persoonallisesti ja luovasti keskeisen ammatillisen osaamisensa ja ammatilliset vahvuutensa
Estetiikan ja kestävä kehityksen huomioon ottaminen työssä	työskentelee ohjatusti alan esteettisten periaatteiden mukaisesti (esim. työympäristön viihtyisyys tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavat tekijät)	työskentelee alan esteettisten periaatteiden, esim. työympäristön viihtyisyyden tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden mukaisesti	hyödyntää monipuolisesti työssään alan esteettisiä periaatteita, toimii esim. työympäristön viihtyisyyteen tai työn lopputuloksen ulkonäköön vaikuttavien tekijöiden edistämiseksi
	noudattaa ohjatusti ammatissa vaadittavia kestävä kehityksen mukaisia työ- ja toimintatapoja.	noudattaa alalla vaadittavia kestävä kehityksen mukaisia työ- ja toimintatapoja.	noudattaa itsenäisesti alalla vaadittavia kestävä kehityksen mukaisia työ- ja toimintatapoja ja tuo esille kehittämistarpeita.
4. Elinikäisen oppimisen avaintaidot	Tyydyttävä T1	Hyvä H2	Kiitettävä K3
	Opiskelija		
Oppiminen ja ongelmanratkaisu	hankkii tietoa ja suunnittelee ja arvioi omaa työtään, mutta uusissa tilanteissa tai työympäristön muuttuessa tarvitsee ohjausta	hankkii tietoa, suunnittelee oman työnsä ja arvioi työnsä onnistumista työn kuluessa, on halukas oppimaan uutta, toimii saamansa palautteen mukaisesti, selviytyy muuttuvista ja valintatilanteista oma-aloitteisesti	toimii oma-aloitteisesti tiedonhakijana, suunnittelee itsenäisesti vastuullaan olevia tehtäviä ja arvioi työnsä onnistumista sekä perustelee arvioitaan, oppii mielellään uutta, toimii erilaisissa tilanteissa itsenäisesti ja käyttää vaihtoehtoisia toimintatapoja, etsii mahdollisuuksia kehitykselleen
Vuorovaikutus ja yhteistyö	noudattaa vuorovaikutustilanteisiin annettuja ohjeita toimiessaan omassa oppimis- ja työyhteisössään, tekee vastuullaan olevat tehtävät, mutta tarvitsee ajoittain ohjausta, pystyy toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä ja pyytää tarvittaessa apua muilta	toimii erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (esim. oppimis- ja työyhteisössään) tilanteen vaatimalla tavalla, tekee vastuullaan olevat tehtävät huolellisesti ja ryhmän jäsenenä, toimii erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä ja ryhmässä	ilmaisee selkeästi asiansa ja tuo rakentavasti esille erilaisia näkökantoja, toimii vastuullisesti, yhteistyökykyisesti ja tasavertaisesti erilaisten ihmisten kanssa ja työryhmän jäsenenä, tukee ja auttaa muita sekä ottaa työssään huomioon seuraavan vaiheen työntekijän
Ammattietiikka	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, työpaikan sopimuksia ja säädöksiä ja aikatauluja	noudattaa annettuja eettisiä ohjeita, sopimuksia ja säädöksiä sekä aikatauluja	toimii opiskelu- ja työyhteisön arvojen, tavoitteiden, eettisten ohjeiden, sopimusten ja säädösten mukaisesti vaihtelevissa tilanteissa sekä noudattaa aikatauluja
Terveys, turvallisuus ja toimintakyky	noudattaa työstä annettuja turvallisuusohjeita eikä aiheuta vaaraa itselleen tai muille, käyttää turvallisesti ohjeen mukaisia suojaimia, työvälineitä ja työmenetelmiä, työskentelee pääsääntöisesti ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja työympäristön turvallisuuden, varmistaa työvälineiden ja materiaalien turvallisuuden, työskentelee ergonomisesti.	noudattaa työyhteisön ohjeita ja ottaa työssään huomioon työyhteisön jäsenten ja työympäristön turvallisuuden, tunnistaa ja tiedottaa havaitsemistaan vaaroista ja riskeistä, käyttää turvallisista, sopivasti kuormittavia ja vaihtelevia työmenetelmiä ottaen huomioon ergonomian.